

Środa, 14 czerwca 2017 r.

P8_TA(2017)0262

Sprawozdanie dotyczące Kosowa za 2016 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2016 dotyczącego Kosowa (2016/2314(INI))

(2018/C 331/10)

Parlament Europejski

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej,
- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE a Kosowem, który wszedł w życie w dniu 1 kwietnia 2016 r.,
- uwzględniając podpisanie z Kosowem umowy ramowej w sprawie uczestnictwa w programach unijnych,
- uwzględniając Pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków podpisane przez premierów Hashima Thaçiego i Ivice Dačića w dniu 19 kwietnia 2013 r. oraz plan jego realizacji z dnia 22 maja 2013 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2016/947 z dnia 14 czerwca 2016 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX Kosovo),
- uwzględniając sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ dotyczące bieżącej działalności Misji Tymczasowej Administracji ONZ w Kosowie (UNMIK) i odnośnych wydarzeń, w tym ostatnie sprawozdanie opublikowane dnia 26 października 2016 r., oraz debatę Rady Bezpieczeństwa w sprawie UNMIK przeprowadzoną w dniu 16 listopada 2016 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 listopada 2016 r., w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2016 r. (COM(2016)0715),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji za rok 2016 dotyczące Kosowa z dnia 9 listopada 2016 r. (SWD(2016)0363),
- uwzględniając ocenę Komisji z dnia 18 kwietnia 2016 r. dotyczącą programu reform gospodarczych Kosowa na lata 2016–2018 (SWD(2016)0134),
- uwzględniając wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a państwami Bałkanów Zachodnich i Turcją z dnia 26 maja 2016 r. (9500/2016),
- uwzględniając europejski program reform zapoczątkowany w dniu 11 listopada 2016 r. w Prisztinie,
- uwzględniając konkluzje prezydencji z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia,
- uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady ds. Ogólnych z dnia 7 grudnia 2009 r., 14 grudnia 2010 r. i 5 grudnia 2011 r., w których podkreślono i potwierdzono, że Kosowo powinno również – bez względu na stanowisko państw członkowskich dotyczące jego statusu – odnieść korzyści z przyszłego docelowego złagodzenia wymogów wizowych po spełnieniu przez ten kraj wszystkich warunków,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. dotyczący rozporządzenia w sprawie liberalizacji reżimu wizowego dla mieszkańców Kosowa (COM(2016)0277) oraz czwarte sprawozdanie Komisji z dnia 4 maja 2016 r. w sprawie postępów poczynionych przez Kosowo w spełnianiu wymogów planu działania dotyczącego liberalizacji reżimu wizowego (COM(2016)0276),

Środa, 14 czerwca 2017 r.

- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
  - uwzględniając wspólne oświadczenia wydane na posiedzeniach międzyparlamentarnych PE–Kosowo w dniach 28–29 maja 2008 r., 6–7 kwietnia 2009 r., 22–23 czerwca 2010 r., 20 maja 2011 r., 14–15 marca 2012 r., 30–31 października 2013 r. i 29–30 kwietnia 2015 r. oraz oświadczenia i zalecenia przyjęte na pierwszym i drugim posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo odpowiednio w dniach 16–17 maja 2016 r. i 23–24 listopada 2016 r., a także pierwsze posiedzenie Rady ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia, które odbyło się w dniu 25 listopada 2016 r.,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0062/2017),
- A. mając na uwadze, że niepodległość Kosowa uznało 114 ze 193 państw członkowskich ONZ, w tym 23 z 28 państw członkowskich UE;
- B. mając na uwadze, że (potencjalne) kraje kandydujące są oceniane na podstawie własnych osiągnięć, oraz mając na uwadze, że harmonogram akcesji zależy od tempa i jakości niezbędnych reform;
- C. mając na uwadze, że UE wielokrotnie potwierdziła swoją wolę, aby wspomagać rozwój gospodarczy i polityczny Kosowa w ramach jasno określonej perspektywy europejskiej, zgodnie z europejską perspektywą regionu, a Kosowo przejawia aspiracje w dążeniu do integracji europejskiej;
- D. mając na uwadze, że UE uczyniła praworządność, prawa podstawowe, wzmocnienie instytucji demokratycznych, w tym reformę administracji publicznej, a także stosunki dobrosąsiedzkie oraz rozwój gospodarczy i konkurencyjność głównymi elementami polityki rozszerzenia;
- E. mając na uwadze, że ponad 90 % obywateli Kosowa obawia się bezrobocia, a ponad 30 % zarabia pomiędzy 0 a 120 EUR miesięcznie;
1. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w dniu 1 kwietnia 2016 r. Układu o stabilizacji i stowarzyszeniu między UE a Kosowem, który to układ jest pierwszym tego rodzaju stosunkiem umownym między tymi dwoma podmiotami i stanowi zasadniczy krok na drodze do kontynuacji procesu integracji Kosowa z UE; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie europejskiego programu reform w dniu 11 listopada 2016 r. oraz przyjęcie krajowej strategii wdrażania układu o stabilizacji i stowarzyszeniu jako platformy mającej na celu ułatwienie wdrożenia tego układu i wzywa władze Kosowa, by nadal wykazywały wyraźną wolę polityczną i determinację we wdrażaniu uzgodnionego planu działania, włącznie z ustanowieniem mechanizmu koordynacji na potrzeby wdrożenia układu o stabilizacji i stowarzyszeniu, oraz by wykorzystały pozytywny impuls wytworzony przez ten układ do przeprowadzenia i instytucjonalizacji reform, poprawy rozwoju społeczno-ekonomicznego Kosowa, nawiązania współpracy z UE na wielu płaszczyznach, co przyspieszyłoby także integrację Kosowa pod względem handlu i inwestycji, oraz do polepszenia stosunków z krajami sąsiadującymi i przyczynienia się do stabilizacji w regionie; apeluje do rządu Kosowa o skoncentrowanie działań na wdrażaniu kompleksowych reform koniecznych do wypełnienia jego zobowiązań wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu; przyjmuje z zadowoleniem, że w dniach 23–24 listopada 2016 r. odbyło się drugie posiedzenie Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia, a w dniu 25 listopada 2016 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo; zwraca uwagę, że wolne, sprawiedliwe i przejrzyste przedterminowe wybory parlamentarne oraz wybory lokalne w drugiej połowie 2017 r. mają zasadnicze znaczenie dla demokratycznej przyszłości Kosowa oraz przyszłości jego procesu integracji z UE;
2. z zadowoleniem przyjmuje ogólnie spokojny i uporządkowany przebieg przedterminowych wyborów parlamentarnych z dnia 11 czerwca 2017 r.; niemniej jednak ubolewa, że między innymi ze względu na brak czasu nie zastosowano się do wszystkich zaleceń Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR) z 2014 r.; wyraża zaniepokojenie z powodu problemów stwierdzonych przez obserwatorów UE w trakcie kampanii wyborczej, związanych przede wszystkim ze szkodliwą ingerencją niektórych partii politycznych w niezależność mediów – zarówno prywatnych, jak i publicznych – oraz z groźbami pod adresem członków i kandydatów społeczności kosowskich Serbów kandydujących z ramienia Srpskiej Listy, a także z aktami ich zastraszania; wzywa partie, by w celu kontynuacji procesu integracji Kosowa

Środa, 14 czerwca 2017 r.

z UE szybko sformowały rząd, a także zobowiązały się do ratyfikowania porozumienia dotyczącego wytyczenia granic z Czarnogórą oraz do dalszej poprawy wyników osiągniętych w zakresie wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu i przestępczości zorganizowanej z myślą o utorowaniu drogi do wprowadzenia ruchu bezwizowego dla obywateli Kosowa;

3. wyraża zaniepokojenie utrzymującą się skrajną polaryzacją krajobrazu politycznego; wzywa wszystkie strony do wykazania się odpowiedzialnością i samodzielną inicjatywą oraz do stworzenia warunków dla owocnego, ukierunkowanego na wyniki i rozwiązania dialogu, mającego na celu łagodzenie napięć i osiągnięcie trwałego kompromisu umożliwiającego postęp tego państwa w procesie integracji europejskiej;

4. wzywa przywódców społeczności kosowskich Serbów do przejścia pełnej odpowiedzialności za ich miejsce i rolę w instytucjach państwowych, konstruktywnego działania niezależnie od Belgradu dla dobra wszystkich obywateli Kosowa, jednocześnie pilnie wzywając Kosowo do dalszego wspierania dostępu kosowskich Serbów do kosowskich instytucji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje włączenie kosowskich Serbów stanowiących personel wymiaru sprawiedliwości, służb policji i ochrony cywilnej do kosowskiego systemu; wzywa władze Kosowa do dalszego budowania wzajemnego zaufania między społecznościami przy jednoczesnym wspieraniu ich integracji ekonomicznej;

5. stanowczo potępia agresywne zakłócenie działań przez niektórych członków opozycji, które miało miejsce w kosowskim parlamencie w pierwszym półroczu 2016 r., i z zadowoleniem przyjmuje powrót opozycji do uczestnictwa w obradach Zgromadzenia w większości spraw, a także konstruktywne uczestnictwo wszystkich członków we wspólnej parlamentarnej misji Parlamentu Europejskiego i Zgromadzenia Narodowego Kosowa w ostatniej części kończącej się kadencji; podkreśla znaczenie dialogu politycznego, aktywnego i konstruktywnego udziału wszystkich partii politycznych w procesach podejmowania decyzji oraz niezakłócania prac parlamentarnych jako podstawowych warunków osiągnięcia postępów w procesie integracji z UE;

6. podkreśla, że droga do integracji z UE wymaga długoterminowej wizji strategicznej i trwałego zaangażowania w przyjęcie i wdrożenie niezbędnych reform;

7. przyjmuje do wiadomości, że pięć państw członkowskich nie uznało Kosowa; podkreśla, że uznanie to byłoby korzystne dla normalizacji stosunków między Kosowem a Serbią, a także zwiększyłoby wiarygodność UE w jej polityce zagranicznej; z zadowoleniem odnotowuje konstruktywne podejście wszystkich państw członkowskich do ułatwiania i wzmacniania stosunków między UE a Kosowem w celu wsparcia rozwoju społeczno-ekonomicznego, praworządności oraz demokratycznej konsolidacji w interesie ludności Kosowa; zachęca do pozytywnego podejścia w odniesieniu do uczestnictwa Kosowa w organizacjach międzynarodowych;

8. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia liberalizacji reżimu wizowego, co stanowiłoby dla Kosowa bardzo pozytywny krok na drodze do integracji europejskiej; z zadowoleniem odnotowuje spadek liczby wniosków o udzielenie azylu składanych przez obywateli Kosowa zarówno w UE, jak i w państwach stowarzyszonych w ramach Schengen, oraz z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie funduszu reintegracji i programów reintegracyjnych dla powracających obywateli Kosowa; wyraża zaniepokojenie impasem w ustępującym Zgromadzeniu w odniesieniu do ratyfikacji porozumienia w sprawie wytyczenia granic z Czarnogórą i podkreśla, że wprowadzenie liberalizacji reżimu wizowego może nastąpić dopiero wówczas, gdy Kosowo spełni wszystkie kryteria, w tym pod względem wykazania znacznych postępów w zakresie wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu i przestępczości zorganizowanej, do czego znacznie przyczynia się system informatyczny umożliwiający śledzenie spraw dotyczących przestępczości na wysokim szczeblu, którego stosowanie należałoby też rozszerzyć na inne sprawy karne; wzywa zatem władze do nasilenia działań w celu rozwiązania problemów, jakimi są pranie pieniędzy, handel narkotykami, ludźmi i bronią oraz nielegalne posiadanie broni;

9. uważa za istotne, aby polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Kosowa była zbieżna ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa UE;

10. z zadowoleniem przyjmuje postępy we wdrażaniu różnych porozumień zawartych od sierpnia 2016 r. w ramach procesu normalizacji z Serbią, po miesiącach niewielkich postępów lub ich braku; podkreśla, że pełne wdrożenie tych porozumień ma zasadnicze znaczenie dla kontynuowania udanego dialogu między Prisztiną a Belgradem; wzywa Kosowo i Serbię do wykazania większego zaangażowania i trwałej woli politycznej w odniesieniu do normalizacji stosunków oraz powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić postępom osiągniętym dotychczas w ramach tego

Środa, 14 czerwca 2017 r.

procesu; przypomina, że jest to warunek przystąpienia do UE; odnotowuje pewien postęp w innych kwestiach technicznych, takich jak katastry, dyplomy szkół wyższych i tablice rejestracyjne, oraz we wdrożeniu porozumienia w sprawie mostu w Mitrowicy; z zaniepokojeniem śledził wydarzenia na moście w Mitrowicy i wspiera niedawne porozumienie; z zadowoleniem przyjmuje przyznanie temu krajowi niezależnego, międzynarodowego kodu telefonicznego; ponownie wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do regularnego przeprowadzania oceny wyników stron w wypełnianiu ich zobowiązań i przedstawiania jej wyników Parlamentowi Europejskiemu; zaznacza, że osiągnięte porozumienia powinny poprawiać jakość codziennego życia zwykłych obywateli; zauważa, że korzyści płynące z dialogu nie są widoczne dla obywateli Kosowa i Serbii, oraz zaznacza potrzebę maksymalnej przejrzystości w informowaniu o wynikach tego dialogu, zwłaszcza w północnym Kosowie; podkreśla znaczenie dobrosąsiedzkich stosunków ze wszystkimi krajami Bałkanów Zachodnich;

11. zdecydowanie potępia wysłanie nacjonalistycznego serbskiego pociągu z Belgradu do północnego Kosowa; wyraża poważne zaniepokojenie oświadczeniami podlegającymi do wojny i antyunijną retoryką; odnotowuje decyzję sądu w Colmar (Francja) o odmowie ekstradycji do Serbii oraz o zwolnieniu Ramusha Haradinaja, który został uniewinniony przez MTKJ w 2008 i 2012 r. oraz aresztowany we Francji w dniu 4 stycznia 2017 r. na mocy międzynarodowego nakazu aresztowania wydanego przez Serbię w 2004 r. na podstawie serbskiej ustawy o organizacji i uprawnieniach organów państwowych w procesach w sprawie zbrodni wojennych; ubolewa nad tym, że dotychczas ta ustawa była niewłaściwie stosowana w celu prześladowania obywateli państw byłej Jugosławii, czego przykładem jest powyższa sprawa; wzywa obie strony do powstrzymania się od prowokacyjnych kroków i bezużytecznej retoryki, które mogą utrudnić proces normalizacji; wzywa UE, Kosowo i Serbię do przedyskutowania tych kwestii w konstruktywny sposób w ramach negocjacji akcesyjnych do UE;

12. zauważa, że nie utworzono jeszcze stowarzyszenia gmin serbskich i nie opracowano odpowiedniego statutu oraz że powołanie tego stowarzyszenia stanowi obowiązek rządu Kosowa; wzywa Kosowo do niezwłocznego utworzenia tego stowarzyszenia zgodnie z porozumieniem zawartym w ramach wspieranego przez UE dialogu i z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego Kosowa; zachęca w związku z tym władze Kosowa do powołania grupy roboczej wysokiego szczebla o jasnym i ograniczonym czasowo mandacie, mającej za zadanie przedłożenie projektu takiego statutu do konsultacji społecznych i przeglądu parlamentarnego; wyraża zaniepokojenie utrzymującą się obecnością serbskich struktur równoległych, wynikającą między innymi ze stałego wsparcia finansowego, i wzywa do ich likwidacji; zachęca wszystkie zainteresowane strony do znalezienia akceptowalnego i wzajemnie możliwego do przyjęcia długotrwałego rozwiązania kwestii statusu kompleksu górniczego Trepča/Trepča;

13. apeluje do sił politycznych, aby zapewniły poszanowanie wolności obywatelskich i bezpieczeństwa społeczności serbskiej oraz jej miejsc kultu;

14. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie specjalnych izb sądowych i urzędu prokuratury specjalnej Kosowa w Hadze jako istotny krok dla zapewnienia sprawiedliwości i pojednania; podkreśla, że system ochrony świadków ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego działania tego specjalnego trybunału, wzywa zatem władze, aby umożliwiły obywatelom korzystanie z tego systemu bez obawy przed odwetem; wzywa UE i państwa członkowskie do dalszego wspierania trybunału przez odpowiednie finansowanie; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Niemcy zgodziły się na lokalizację trybunału w tym kraju;

15. wzywa Kosowo do zajęcia się kwestią osób zaginionych – w tym za pomocą skutecznej gwarancji praw własności, zakazu uzurpacji własności oraz gwarancji powrotu i reintegracji przesiedleńców; wzywa Kosowo do zapewnienia skutecznego zadośćuczynienia ofiarom gwałtów wojennych zgodnie z krajowym planem działania; z zaniepokojeniem odnotowuje nikłe postępy w prowadzeniu dochodzeń, ściganiu i skazywaniu winnych zbrodni wojennych, w tym przemocy seksualnej w czasie wojny w Kosowie w latach 1998–1999, i wzywa Kosowo do zwiększenia wysiłków w tym zakresie;

16. ubolewa nad brakiem regularnych konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim w ramach procesu decyzyjnego; podkreśla potrzebę dalszego wzmocnienia pozycji społeczeństwa obywatelskiego i apeluje o okazanie woli politycznej w celu zapewnienia jego udziału przez wdrażanie minimalnych norm dotyczących konsultacji społecznych;

17. wzywa siły polityczne do zagwarantowania, poszanowania, wspierania i wzmocnienia wysiłków na rzecz poprawy praworządności, co obejmuje niezawisłość wymiaru sprawiedliwości, w tym przez wprowadzenie jasnego rozróżnienia między uzasadnionym dążeniem ludności Kosowa do wolności i sprawiedliwości a działaniami osób oskarżanych o popełnienie zbrodni wojennych, które muszą być należycie ścigane przez właściwe organy wymiaru sprawiedliwości;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

18. odnotowuje, że Rzecznik Praw Obywatelskich rozpoczął wdrażanie ustawy z 2015 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, która obejmuje wzmocnioną i udoskonaloną sprawozdawczość, oraz wzywa do przyjęcia odnośnego prawa wtórnego; wzywa Zgromadzenie i rząd Kosowa do zapewnienia Rzecznikowi Praw Obywatelskich niezależności finansowej, funkcjonalnej i organizacyjnej zgodnie z międzynarodowymi normami w zakresie krajowych instytucji praw człowieka; wzywa rząd do uwzględniania sprawozdań i zaleceń Najwyższego Urzędu Kontroli i Rzecznika Praw Obywatelskich;

19. podkreśla potrzebę właściwego funkcjonowania instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zadbania o to, by dysponował on wszystkimi zasobami koniecznymi do pełnienia swojej misji;

20. zauważa, że pomimo osiągnięcia pewnych postępów w przyjęciu przepisów na rzecz prawidłowego funkcjonowania sądownictwa, działanie wymiaru sprawiedliwości nadal pozostaje powolne i nieskuteczne i jest utrudnione ze względu na utrzymujące się niedostatki ustawodawstwa karnego, doraźne korzyści polityczne i gospodarcze, wpływy polityczne, brak rozliczalności oraz ograniczone zasoby ludzkie i finansowe, w tym Prokuratury Specjalnej; zachęca Kosowo do zajęcia się tymi kwestiami w pierwszej kolejności, aby zapewnić pewność prawa w odniesieniu do praw własności przysługujących zagranicznym inwestorom; odnotowuje wysiłki policji i prokuratury na rzecz zwalczania przestępczości zorganizowanej; docenia wysiłki właściwych organów na rzecz przeprowadzenia dochodzenia w sprawie śmierci w więzieniu Astrita Dehariego i wzywa właściwe organy do zakończenia tego śledztwa;

21. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie porozumienia ramowego w sprawie udziału Kosowa w programach UE i zachęca do jak najszybszego wcielenia w życie i prawidłowego wdrożenia tego porozumienia po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski;

22. wyraża poważne zaniepokojenie brakiem postępów w zakresie ochrony wolności słowa i wolności mediów oraz zwiększonym wpływem politycznym, zastraszaniem i naciskiem wywieranym na media; wyraża głębokie zaniepokojenie nasilającymi się bezpośrednimi pogroźkami i atakami wymierzonymi w dziennikarzy oraz szeroko rozpowszechnioną autocenzurą; wzywa władze Kosowa do pełnego poszanowania i ochrony wolności słowa zgodnie ze standardami UE, do ukrócenia bezkarności ataków na dziennikarzy i postawienia osób odpowiedzialnych przed sądem; wzywa rząd do zagwarantowania niezależności i stabilności mediów publicznych (RTK) oraz do wprowadzenia odpowiedniego systemu ich finansowania; wzywa do przyjęcia właściwych przepisów w sprawie praw autorskich i do zapewnienia przejrzystości struktury własności mediów;

23. wzywa rząd Kosowa do pilnego przeprowadzenia śledztwa w sprawie przypadków ataków fizycznych na dziennikarzy i innych form nacisku oraz do przyspieszenia i wzmocnienia wydawania wyroków przez sądy, do ciągłego jednoznacznego potępienia wszystkich ataków na dziennikarzy i redakcje, a także do zapewnienia przejrzystości struktury własności mediów, aby zwalczać rosnące ryzyko wywierania niewłaściwych nacisków na wydawców i dziennikarzy;

24. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie podpisane przez Kosowo i Serbię w dniu 30 listopada 2016 r. w sprawie końcowych działań zmierzających do wdrożenia porozumienia w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości zawartego w ramach dialogu z dnia 9 lutego 2015 r., które umożliwi państwowym instytucjom wymiaru sprawiedliwości działanie na całym terytorium Kosowa;

25. podkreśla, że korupcja systemowa stoi w sprzeczności z podstawowymi wartościami UE, jakimi są przejrzystość i niezawisłość sądownictwa; ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu bardzo powolnego postępu w walce z korupcją oraz przestępczością zorganizowaną i wzywa do wznowienia wysiłków i okazania wyraźnej woli politycznej w celu rozwiązania tych kwestii, które utrudniają istotny postęp gospodarczy w przyszłości; ubolewa, że korupcja i przestępczość zorganizowana pozostają bezkarne na niektórych obszarach Kosowa, zwłaszcza na północy; jest zaniepokojony, że osiągnięcia w obszarze dochodzeń, ścigania, prawomocnych wyroków skazujących pozostają niewielkie, a konfiskata oraz zajęcie majątku pochodzącego z przestępstwa są rzadko stosowane, choć stanowią podstawowe narzędzie zwalczania korupcji, w związku z czym zaleca niezwłoczne zamrażanie aktywów i częstsze stosowanie ostatecznej konfiskaty; zachęca kosowską Agencję Antykorupcyjną do przyjęcia bardziej produktywnego podejścia w dochodzeniach; wyraża zaniepokojenie, że finansowanie partii i kampanii politycznych nie podlega odpowiedniemu nadzorowi regulacyjnemu; jest zdania, że przepisy w sprawie konfliktu interesów należy dostosować do norm unijnych, a urzędników publicznych, którzy zostali oskarżeni lub skazani za poważne przestępstwa związane z korupcją, należy skutecznie odsunąć od pełnionych funkcji; jest zaniepokojony brakiem skutecznej koordynacji między instytucjami odpowiedzialnymi za wykrywanie przypadków korupcji, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie oraz ich ściganie; wyraża głębokie zaniepokojenie zaangażowaniem zbrojnych grup przestępczych w transgraniczną działalność przestępczą oraz wzywa do bezpośredniej i skutecznej współpracy między Kosowem a Serbią, jak również między wszystkimi państwami regionu w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej; podkreśla, że członkostwo Kosowa w Interpolu i współpraca z Europolem ułatwiłyby te wysiłki;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

26. wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że Kosowo pozostaje krajem magazynowania i tranzytu twardych narkotyków; z zaniepokojeniem odnotowuje brak możliwości bezpiecznego przechowywania skonfiskowanych narkotyków przed ich zniszczeniem; wyraża poważne zaniepokojenie z powodu niskiego odsetka wyroków skazujących w sprawach związanych z handlem ludźmi, mimo że Kosowo stanowi państwo źródłowe, tranzytowe i docelowe handlu kobietami i dziećmi; z zaniepokojeniem odnotowuje istnienie grup zbrojnych i ich zaangażowanie w zorganizowaną działalność przestępczą, taką jak przemyt broni, oraz widoczną bezkarność tej działalności w wymiarze transgranicznym;

27. wzywa Kosowo do dalszych wysiłków w celu powstrzymania przemocy ze względu na płęć i zapewnienia kobietom korzystania w pełni z przysługujących im praw; wzywa instytucje Kosowa do przeznaczenia odpowiednich środków na wdrożenie krajowej strategii dotyczącej przemocy domowej obejmującej międzynarodowe mechanizmy, takie jak konwencja stambulska; z zadowoleniem przyjmuje polityczne wsparcie na wysokim szczeblu dla praw osób LGBTI; z zadowoleniem przyjmuje organizację drugiej parady równości, niemniej ponownie przypomina o powszechnych obawach w środowisku LGBTI;

28. wzywa władze Kosowa do uznania za priorytet uwzględniania aspektu płęci oraz dopilnowania, aby organy rządzące i władze stanowiły tu wzór do naśladowania; jest zaniepokojony przeszkodami strukturalnymi utrudniającymi wdrożenie ustawy o równości płęci i w dalszym ciągu jest zaniepokojony niedostateczną reprezentacją kobiet na stanowiskach decyzyjnych; wzywa władze Kosowa, by stale zachęcały kobiety do ubiegania się o wysokie stanowiska; wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że liczba kobiet będących właścicielkami nieruchomości jest niepokojąco niska, oraz wzywa władze, aby aktywnie zapewniały zabezpieczenie praw własności przysługujących kobietom; z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie krajowej strategii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz wzywa do jej pełnego wdrożenia, aby dokonać postępów w zwalczaniu przemocy domowej i przemocy ze względu na płęć; przypomina, że przemoc seksualna w czasie wojny i konfliktów może prowadzić do normalizacji oraz upowszechnienia przemocy na tle płęciowym w krajach pokonfliktowych, jeżeli kwestie te nie są odpowiednio rozwiązane; wzywa władze, by publicznie wspierały oraz wdrożyły środki dotyczące ochrony i schronienia dla kobiet, które przerywają milczenie i zgłaszają przypadki przemocy domowej; zachęca organizacje pozarządowe do pracy w tej dziedzinie;

29. przyjmuje z zadowoleniem utworzenie w 2016 r. międzyministerialnej grupy koordynacyjnej na rzecz praw człowieka, jednak zauważa, że potrzebne są dalsze działania na rzecz ochrony praw wszystkich mniejszości w Kosowie, w tym społeczności romskiej, aszkalskiej, egipskiej i gorańskiej, przez pełne wdrożenie stosownych przepisów oraz przyznanie odpowiednich funduszy; wzywa właściwe organy krajowe i lokalne do podjęcia w trybie pilnym wszelkich koniecznych środków prawnych i praktycznych, aby ograniczyć dyskryminację i potwierdzić prawa różnych społeczności etnicznych, w tym prawa kulturowe, językowe i własnościowe, tak aby przyczynić się do rozwoju wieloetnicznego społeczeństwa; wzywa władze Kosowa do zapewnienia pełnej integracji powracających uchodźców, wśród których jest wielu Romów, oraz przywrócenia im ich praw obywatelskich, kładąc kres bezpaństwowości; wzywa władze Kosowa do przyjęcia nowej strategii i planu działania na rzecz integracji społeczności romskiej, aszkalskiej i egipskiej;

30. z zadowoleniem przyjmuje zwiększone wysiłki na rzecz przeciwdziałania brutalnemu ekstremizmowi i radykalizacji, zapobiegania im i ich zwalczania oraz wyraża uznanie dla ważnej pracy wykonanej przez Kosowo w tej dziedzinie; zauważa, że wielu zagranicznych bojowników powróciło do Kosowa, i wzywa władze do objęcia ich nadzorem i procedurami prawnymi, a także do przyjęcia kompleksowego podejścia za pomocą skutecznych polityk zapobiegania, deradykalizacji i – w stosownych przypadkach – reintegracji; wzywa do dalszego wykrywania napływu zagranicznych bojowników i nieidentyfikowalnych środków pieniężnych przeznaczonych na szerzenie radykalizacji, zapobiegania temu zjawisku i jego eliminacji; podkreśla potrzebę skutecznych programów wspólnotowych mających na celu eliminację problemów prowadzących do brutalnego ekstremizmu i radykalizacji, a także budowania relacji promujących tolerancję i dialog;

31. z zadowoleniem przyjmuje poprawę sytuacji gospodarczej i zwiększenie dochodów z podatków, które zapewniają więcej środków dla rządu na realizację jego strategii politycznych; wyraża jednak zaniepokojenie co do stabilności budżetu Kosowa, w szczególności w odniesieniu do wysokości świadczeń przyznanych weteranom wojennym, i wzywa w związku z tym do reformy odnośnych przepisów, jak uzgodniono z Międzynarodowym Funduszem Walutowym; przypomina, że strukturalne reformy społeczno-ekonomiczne mają zasadnicze znaczenie dla wspierania długoterminowego wzrostu; podkreśla nagłą potrzebę wzmocnienia przemysłu lokalnego, przy jednoczesnym skupieniu się na konkurencyjności wytwarzanych lokalnie produktów, tak aby spełniały one unijne normy przywózowe; jest zaniepokojony zależnością od przekazów pieniężnych pochodzących od emigrantów; wyraża zaniepokojenie z powodu doraźnego charakteru podejmowanych decyzji finansowych, co podważa stabilność konieczną do prowadzenia działalności gospodarczej; ponownie podkreśla potrzebę ułatwienia rejestracji nowych przedsiębiorstw, które obecnie borykają się z brakiem rozliczalności administracji, niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą, niskim poziomem praworządności i korupcją;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

wzywa Kosowo do pilnego wdrożenia zaleceń zawartych w ocenie w ramach unijnego programu „Small Business Act” i do wprowadzenia ocen skutków prawnych jako narzędzia zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla MŚP, a także wzywa Komisję do zwiększenia pomocy na rzecz MŚP; wzywa Kosowo do pełnego wdrożenia zaleceń programu reform gospodarczych na lata 2016–2018 oraz europejskiego programu reform zapoczątkowanego w dniu 11 listopada 2016 r.;

32. z zaniepokojeniem odnotowuje wysoką stopę bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży, i wyraża zaniepokojenie dyskryminacją kobiet na rynku pracy, zwłaszcza w procesie rekrutacji; wzywa Kosowo do nasilenia wysiłków na rzecz zwiększenia poziomu zatrudnienia i poprawy warunków na rynku pracy; podkreśla potrzebę skupienia się na podniesieniu jakości edukacji, w tym przez udoskonalenie szkoleń dla nauczycieli, wspieranie przechodzenia od kształcenia do zatrudnienia oraz dopasowanie kompetencji edukacyjnych do potrzeb rynku pracy, co stanowi niezbędny krok w celu rozwiązania problemu bardzo wysokiej stopy bezrobocia młodzieży; apeluje o dalsze działania na rzecz szerzenia wspólnej edukacji członków wszystkich grup tworzących kosowskie społeczeństwo; podkreśla potrzebę wzmocnienia mechanizmów egzekwowania prawa, zwłaszcza inspekcji pracy i sądów pracy, a także wzmocnienia dialogu między instytucjami publicznymi a partnerami społecznymi, prowadzonego za pośrednictwem Rady Społeczno-Gospodarczej Kosowa; z zadowoleniem przyjmuje konkluzje szczytu w Paryżu, który odbył się w 2016 r., oraz utworzenie pierwszego regionalnego biura ds. współpracy na rzecz młodzieży;

33. ubolewa nad opieszałością działań Kosowa w zakresie budowania odpowiedniego i wydajnego potencjału administracyjnego, co utrudnia państwu pełne wdrożenie przyjętych przepisów prawnych i skuteczne wykorzystanie środków UE; ubolewa nad powszechną korupcją, wpływami politycznymi i upolitycznieniem personelu administracji publicznej na wszystkich szczeblach oraz nad powoływaniem na stanowiska w różnego rodzaju niezależnych instytucjach i urzędach na podstawie przynależności politycznej, a nie w wystarczającym stopniu według kryteriów zawodowych; apeluje o dalsze działania na rzecz zapewnienia merytorycznych procesów rekrutacji, koniecznych do stworzenia wydajnej, skutecznej i niezależnej zawodowo administracji publicznej; apeluje o zbadanie niedawnych zarzutów o polityczną ingerencję w procesy rekrutacji i podejmowania decyzji w organach publicznych;

34. zauważa, że specyfikacje istotnych warunków zamówienia dotyczące wszelkiego rodzaju zamówień w ramach funduszy IPA są tak wymagające, że przedsiębiorstwa z Kosowa lub regionu w wielu przypadkach nie mogą się nawet o nie ubiegać, w związku z czym wzywa do poświęcenia szczególnej uwagi wskazówkom i instrukcjom dla zainteresowanych stron; wzywa władze do przeznaczenia dostępnej części pomocy, która nie została dotąd rozdyskrebowana, na projekty o bardziej bezpośrednim oddziaływaniu na gospodarkę Kosowa;

35. z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu misji EULEX Kosowo i pilnie wzywa Kosowo do dalszej aktywnej współpracy na rzecz umożliwienia EULEX pełnego i niezakłóconego wykonywania jej mandatu; wzywa do kontynuowania wysiłków UE na rzecz dalszego wzmocnienia niezależności wymiaru sprawiedliwości, policji i służb celnych po 2018 r., mając na względzie przyszłe przejście przez Kosowo pełnej kontroli nad tymi instytucjami; wzywa do skutecznego i sprawnego przekazania spraw sądowych prowadzonych przez prokuratorów EULEX prokuratorom krajowym, przy zapewnieniu właściwych zabezpieczeń, aby zagwarantować ofiarom naruszeń, do których doszło w przeszłości, dostęp do prawdy, sprawiedliwości i zadośćuczynienia;

36. odnotowuje zakończenie postępowania karnego w sprawie zarzutów korupcji w misji EULEX; wyraża zadowolenie, że objętych dochodzeniem urzędników UE oczyszczono z wszelkich zarzutów; wzywa EULEX do zapewnienia większej skuteczności, pełnej przejrzystości i większej odpowiedzialności misji w czasie trwania jej mandatu, a także do pełnego wdrożenia wszystkich zaleceń sformułowanych przez niezależnego eksperta Jean Paula Jacqué w jego sprawozdaniu z 2014 r.;

37. zauważa, że do tej pory Kosowo nie stało się istotnym elementem szlaku tranzytowego dla uchodźców i migrantów przemierzających szlakiem zachodniobałkańskim; wzywa władze Kosowa do zapewnienia, aby osoby przemierzające się były traktowane zgodnie z prawem europejskim i międzynarodowym, w tym z Kartą praw podstawowych UE i Konwencją dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r.; przypomina, że finansowanie, między innymi postanowieniami w dziale IPA II, powinno być dostępne, gotowe do uruchomienia oraz szybko i efektywnie wdrażane w razie potrzeby w czasach kryzysu;

Środa, 14 czerwca 2017 r.

38. z zadowoleniem przyjmuje renowację z kosowskich środków publicznych kilku serbskich obiektów religijnych i kulturowych, które zostały w pożałowania godny sposób zniszczone w 2004 r., na przykład katedry prawosławnej; wyraża uznanie dla zaangażowania Kosowa w ochronę ośrodków dziedzictwa kulturowego i wzywa władze do wdrożenia wszystkich konwencji ONZ w sprawie dziedzictwa kulturowego na wszystkich szczeblach bez względu na status Kosowa wobec UNESCO, przez przyjęcie odpowiedniej strategii i odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, oraz do zapewnienia odpowiedniej ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego i zarządzania nimi we właściwy sposób w całym Kosowie; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje finansowany przez UE program mający na celu ochronę i rekonstrukcję małych obiektów dziedzictwa kulturowego w celu wspierania dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego we wszystkich gminach wieloetnicznych; przypomina, że należy przyjąć projekt ustawy o wolności religii, uwzględniając w nim zalecenia Komisji Weneckiej w tej sprawie;
39. z ogromnym zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europy o nadaniu temu krajowi statusu obserwatora w Zgromadzeniu Parlamentarnym począwszy od stycznia 2017 r. w odniesieniu do sesji związanych z Kosowem; wspiera wysiłki Kosowa na rzecz integracji ze społecznością międzynarodową; w związku z tym apeluje o uczestnictwo Kosowa we wszystkich odpowiednich organizacjach regionalnych i międzynarodowych oraz wzywa Serbię do zaprzestania ingerencji w ten proces;
40. wzywa władze Kosowa do przyjęcia wiarygodnej, długoterminowej strategii energetycznej oraz ram prawnych opartych na efektywności energetycznej, dywersyfikacji źródeł energii i rozwoju odnawialnych źródeł energii; podkreśla potrzebę dalszych prac na rzecz stworzenia niezawodnych sieci energetycznych oraz nadania bardziej zrównoważonego charakteru sektorowi energetycznemu zarówno pod względem bezpieczeństwa, jak i norm środowiskowych; wzywa władze do podpisania protokołu ustaleń sześciu państw Bałkanów Zachodnich w sprawie rozwoju regionalnego rynku energii elektrycznej i ustanowienia ram przyszłej współpracy z innymi krajami; zwraca uwagę, że w 2017 r. Kosowo obejmie przewodnictwo we Wspólnocie Energetycznej, i przypomina władzom Kosowa o ich prawnym zobowiązaniu w ramach Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, zgodnie z którym do 2020 r. 25 % całej energii elektrycznej powinno być pozyskiwane ze źródeł odnawialnych; wzywa rząd do przestrzegania porozumienia w sprawie likwidacji elektrowni Kosowo A i remontu elektrowni Kosowo B przy wykorzystaniu 60 mln EUR przydzielonych na ten cel przez UE w ramach funduszy IPA; wzywa do opracowania strategii hydroenergetycznej dla całych Bałkanów Zachodnich;
41. wyraża niepokój z powodu alarmująco wysokiego zanieczyszczenia powietrza w Kosowie, zwłaszcza na obszarze miejskim Prisztiny, oraz wzywa władze państwowe i lokalne do pilnego podjęcia działań na rzecz zaradzenia tej alarmującej sytuacji; podkreśla, że należy odpowiednio wdrożyć krajową strategię na rzecz jakości powietrza; jest zaniepokojony tym, że problem z gospodarowaniem odpadami jest wciąż jednym z najbardziej widocznych problemów w Kosowie, którego w pełni nie rozwiązuje obowiązujące ustawodawstwo;
42. z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie nowego projektu budowy linii kolejowej i stacji kolejowych w ramach rozwoju połączeń kolejowych w korytarzu Wschód / wschodnia część regionu Morza Śródziemnego, który stanowi jedyną formę łączności Kosowa z szerzej pojętym regionem; wzywa rząd Kosowa, by w pełni wspierał realizację tego projektu;
43. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji, by odblokować dostęp do wspólnej sieci energetycznej między Albanią a Kosowem, która od miesięcy jest blokowana przez Serbię, oraz wzywa do konstruktywnej współpracy między serbskimi i kosowskimi urzędami energetyki; przypomina Serbii, że wyznaczony przez Wspólnotę Energetyczną termin zniesienia tej blokady minął 31 grudnia 2016 r.;
44. wzywa Komisję do dalszej współpracy ze wszystkimi państwami Bałkanów Zachodnich w sprawach związanych z migracją, tak aby zapewnić przestrzeganie europejskich i międzynarodowych norm i standardów; z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe prace w tym zakresie;
45. wzywa Komisję, by podejmowała dalsze starania w celu wsparcia rzeczywistego procesu pojednania w regionie, zwłaszcza poprzez wspieranie projektów kulturalnych dotyczących najnowszej historii, a także promowanie wspólnego rozumienia historii oraz publicznej i politycznej kultury tolerancji, integracji i pojednania;
46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kosowa.
-